

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2009. gada 12. augustā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Juris Jelāgins un tiesneses Aija Branta un Kristīne Krūma,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Arvīda Gailāna (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 299/2009),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmo daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 89., 91., 92., 93., 105., 106., 107. un 109. pantam.

Apstrīdētā norma noteic:

„Laika periodā no 2009. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim valsts vecuma pensiju un saskaņā ar nolikumu “Par izdienas pensijām” un nolikumu “Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)” piešķirto izdienas pensiju saņēmējam, kurš ir obligāti sociāli apdrošinātā persona (darba ņēmējs vai pašnodarbinātais) atbilstoši likumam “Par valsts sociālo apdrošināšanu”, izmaksā 30 procentu apmērā no atbilstoši normatīvajiem aktiem piešķirtās pensijas apmēra ar tā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā pensijas saņēmējs ir kļuvis par obligāti sociāli apdrošināto personu (darba ņēmēju vai pašnodarbināto) atbilstoši likumam “Par valsts sociālo apdrošināšanu”.”

2. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums izvērtēt likuma atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

3. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts un 19.² panta pirmā daļa noteic, ka personai ir tiesības iesniegt pieteikumu (konstitucionālo sūdzību) tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikuma iesniedzējs ir norādījis uz viņam Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu. Pieteikumam pievienota arī Iekšlietu ministrijas Veselības un sociālo lietu valsts aģentūras izsniegtā izziņa, kas apliecina, ka Pieteikuma iesniedzējs 2009. gada 16. jūnijā, proti, apstrīdētās normas pieņemšanas brīdī, ir bijis obligāti sociāli apdrošināma persona un viņam par 2009. gada jūliju ir aprēķināta izdienas pensija, kas piešķirta saskaņā ar nolikumu „Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)”. Tādējādi apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzēju ir tieši skārusi. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu.

Tomēr Pieteikuma iesniedzējs minēto normu ir tiesīgs apstrīdēt tikai daļā, kurā tā aizskar viņa pamattiesības. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības lūgt Satversmes tiesu izvērtēt apstrīdētās normas konstitucionalitāti vienīgi daļā par izdienas pensijas, kas piešķirta saskaņā ar nolikumu „Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)”, izmaksāšanu, jo uz viņu nav attiecināms nedz nolikums “ Par izdienas pensijām”, nedz valsts vecuma pensijas regulējums. No minētā izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu tikai par likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmo daļu, ciktāl tā attiecas uz izdienas pensiju, kas piešķirta saskaņā ar nolikumu „Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)”.

4. Pieteikums iesniegts kā konstitucionālā sūdzība. Līdz ar to tam jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt pamattiesības ar

vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. No pieteikuma secināms, ka iespējas aizstāvēt Pieteikuma iesniedzēja pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nepastāv.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas prasībām izskatāmajā pieteikumā ir norādīts pieteikuma iesniedzējs un institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu. Pieteikums un tam pievienotie materiāli atspoguļo lietas faktiskos apstākļus. Pieteikumā ir ietverts prasījums Satversmes tiesai.

Papildus tam Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic pienākumu pieteikumā norādīt arī juridisko pamatojumu. Pamatošanas pienākums nozīmē, ka pieteikumam jāsaturs juridiski argumenti, kas atspoguļo pieteikuma iesniedzēja viedokli par apstrīdētās normas neatbilstību katrai no augstāka juridiska spēka tiesību normām.

4.1. Izskatāmajā pieteikumā ir ietverts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 1., 91. un 109. pantam. Tādējādi šajā daļā pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām. Šajā daļā pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. panta un 19.² panta prasībām.

Attiecībā uz apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 89., 92. 93. un 107. pantam pieteikuma tekstā juridiskais pamatojums nav ietverts. Līdz ar to šajā prasījuma daļā pieteikums neatbilst 18. panta prasībām.

Savukārt attiecībā uz apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 105. un 106. pantam pieteikuma tekstā ir ietverti atsevišķi argumenti, tomēr tie pietiekami nepaskaidro, kā veidojas šo tiesību normu pretruna ar apstrīdēto normu. Līdz ar to pieteikumā ietvertais pamatojums attiecībā uz šo prasījuma daļu ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4.2. Pieteikumā norādīts arī uz apstrīdētās normas neatbilstību Starptautiskā pakta par pilsoņu un politiskajām tiesībām 2. panta pirmajai daļai un 26. pantam, Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām 9. pantam. Pieteikuma iesniedzējs nav pamatojis to, kāpēc uzskata, ka šajās normās ir ietverts plašāks cilvēktiesību standarts, nekā Satversmē. Tādējādi juridiskais pamatojums par apstrīdētās

normas neatbilstību starptautisko līgumu normām ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

5. Pieteikums nav iesniegts par prasījumu, kas būtu jau izspriests Satversmes tiesā.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt lietu „ Par likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmās daļas, ciktāl tā attiecas uz izdienas pensiju, kas piešķirta saskaņā ar nolikumu „Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)”, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91. un 109. pantam” pēc Arvīda Gailāna konstitucionālās sūdzības (pieteikums Nr. 299/2009).

2. Atteikties ierosināt lietu par apstrīdētās normas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 89., 92., 93., 105., 106. un 107. pantam.

3. Atzīt, ka aicināt Saeimu iesniegt atbildes rakstu nav nepieciešams, jo 2009. gada 28. jūlijā ir ierosināta lieta Nr. 2009-63-01 „Par likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmās daļas, ciktāl tā attiecas uz izdienas pensiju, kas piešķirta saskaņā ar nolikumu „Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)”, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91. un 109. pantam” un Saeima jau ir uzaicināta iesniegt atbildes rakstu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētājs

J.Jelāgins